

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/19/НА-СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Баянхонгор хот 2024 оны 03 дугаар сарын 25</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Ахлах аудитор: М.Алтантуяа Утас: 99061861 Цахим хаяг: altantuya.m@audit.gov.mn Аудитор: С.Цэвээнсүрэн Утас: 99441515 Цахим хаяг: Tseveensurens@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	7
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан /мянган төгрөгөөр/.....	10
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан.....	11
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	12
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	13
3.4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	13
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	14
3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө.....	14
3.5.2 Авлага.....	14
3.5.3 Бараа материал.....	15
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	15
3.5.8 Өр төлбөр.....	16
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	17
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	17
3.7 Орлогын данс.....	17
3.8 Зардлын данс.....	18
3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	19
АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	21
4.1. Ерөнхий зүйл.....	21
4.2 Материаллаг байдал.....	21
4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	22
4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	22
4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	22
4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	23
4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	23
4.9 Аудитын гол асуудал.....	23
5. Аудитын илрүүлэлт.....	25

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2024.03.25 № 2/103

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

5020384

Тус сум нь 13 нэр төрлийн орлогоор 296,100.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээр төсвөө баталснаас 468,191.8 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлогыг 158,1 хувьтай биелүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 7 зорилтын хүрээнд 46 ажил төлөвлөж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт 88.6 хувьтай үнэлэгдсэн байна.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

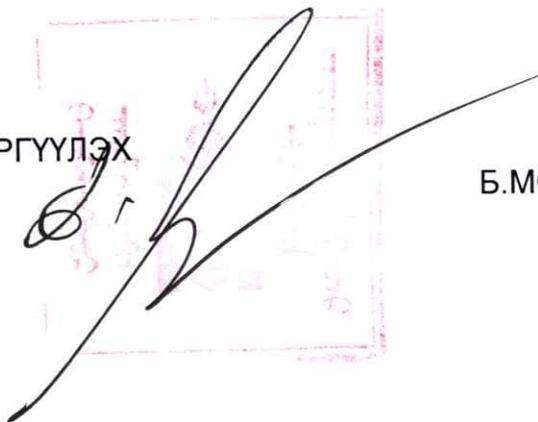
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,010,793.69	1,247,451.04
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	667,244.46	880,345.56
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	667,244.46	880,345.56
3121	Төгрөг	667,244.46	880,345.56
31211	Төрийн сангийн харилцах	667,244.46	880,345.56
33	АВЛАГА	298,496.48	296,674.29
335	Бусад авлага	103,992.29	78,000.41
3351	Байгууллагаас авах авлага	103,748.05	78,000.41
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	244.25	-
336	Зээлийн авлага	194,504.18	216,959.18
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	194,504.18	216,959.18
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	194,504.18	216,959.18
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	45,052.75	70,431.19
351	Түүхий эд материал	1,581.80	1,581.80
354	Хангамжийн материал	43,470.95	59,420.95
35410	Бичиг хэргийн материал	1,038.00	1,745.00
35420	Аж ахуйн материал	273.00	6,516.00
35600	Мал амьтад	-	9,428.44
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,876,731.22	2,837,220.40
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,876,731.22	2,837,220.40
392	Биет хөрөнгө	1,833,743.88	2,786,876.80
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,961,435.52	2,872,267.27
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,458,949.01)	(638,652.00)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	166,604.80	305,464.80
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(102,145.21)	(112,181.47)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	247,632.94	321,262.76
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(124,725.14)	(128,873.46)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	81,806.01	104,545.01
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(56,556.45)	(64,445.81)
39217	Ном	24,508.66	24,508.66
393	Биет бус хөрөнгө	42,987.33	50,343.60
39301	Програм хангамж	1,075.00	1,075.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(781.67)	(855.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	42,694.00	50,123.60
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,887,524.90	4,084,671.44
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	76.06	5,994.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	76.06	5,994.00
413	Өглөг	76.06	5,994.00
4136	Бусад өглөг	-	5,994.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	-	5,994.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,887,448.84	4,078,677.44
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,887,448.84	4,078,677.44
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	697,852.98	705,282.58
51102	- Төрийн	697,852.98	705,282.58
512	Хуримтлагдсан үр дүн	2,072,028.35	3,269,027.43

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,110,209.26	2,114,928.61
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(2,038,180.91)	1,154,098.82
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	117,567.51	104,367.43
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>2,887,524.90</u>	<u>4,084,671.44</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,308,802.74	4,250,431.14
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	317,303.30	446,363.93
110	Орлогын албан татвар	188,100.63	228,339.12
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	188,100.63	228,339.12
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	116,253.13	156,585.40
110002	Үйл ажиллагааны орлого	22,936.80	18,502.84
110003	Хөрөнгийн орлого	46,726.70	48,160.87
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	2,184.00	5,090.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	54,339.79	64,921.84
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1,046.49	3,141.34
113002	Бууны албан татвар	2,336.00	2,722.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	50,957.30	59,058.50
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	74,862.89	153,102.97
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	7,116.20	5,393.65
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	489.80	293.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	6,626.40	5,100.65
1181	Газрын төлбөр	1,819.69	1,549.32
118101	Газрын төлбөр	1,819.69	1,549.32
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	65,472.00	146,160.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	252,423.44	1,514,682.29
120	Нийтлэг татварын бус орлого	252,423.44	1,514,682.29
120003	Торгуулийн орлого	6,844.00	21,828.10
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	40,708.00	447,101.35
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	50.00	425,350.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,158.00	21,751.35
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	204,871.44	1,021,453.40
120012	Эрхийн шимтгэлийн орлого /ТӨҮГ/	-	24,299.44
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,739,076.00	2,289,384.91
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	56,491.25	89,314.50
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	56,491.25	89,314.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	111,585.65	131,366.81
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,300.00	1,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	105,285.65	130,066.81
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,570,999.10	2,068,703.60

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	561,153.30	801,491.70
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	492,301.20	609,919.90
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	517,544.60	657,292.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,749,775.04	3,096,332.32
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,749,775.04	3,096,332.32
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	873,058.14	1,976,910.99
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	262,560.06	405,980.82
210101	Үндсэн цалин	251,467.53	316,660.73
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33,308.05	51,027.08
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,929.12	34,686.85
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,697.47	4,153.31
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,124.38	3,659.82
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	502.47	771.95
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,054.62	7,755.16
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	49,638.15	58,414.84
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,925.18	5,157.81
210302	Түлш, халаалт	46,712.96	53,257.03
210303	Цэвэр, бохир ус	-	-
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	91,510.87	59,583.49
210401	Бичиг хэрэг	5,364.36	7,171.35
210402	Тээвэр, шатахуун	39,338.16	39,601.49
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,925.60	3,305.00
210404	Ном, хэвлэл	427.45	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,344.50	7,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	511.30	2,305.65
210408	Бараа материал акталсны зардал	1,099.50	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,801.65	29,537.30
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	-
210604	Урсгал засвар	5,801.65	29,537.30
2107	Томилолт, зочны зардал	6,367.60	6,192.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,367.60	6,192.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	264,899.81	1,167,038.88
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	262,450.49	1,164,642.84
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	701.03	599.52
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	-	44.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,129.00	1,445.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	158,971.95	199,136.57
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	15,187.26	25,157.90
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,483.11	2,957.50
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	141,301.58	171,021.17
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	876,716.90	1,119,421.34
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	36,143.50	3,263.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	25,706.90	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	10,436.60	3,263.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	840,573.40	1,116,158.34

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	804,386.50	1,040,620.10
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	36,186.90	75,538.24
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	559,027.70	1,154,098.82
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	2,597,208.61	-
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	2.326.186.35	-
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	271.022.25	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(2,038,180.91)	1,154,098.82

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,046,905.09	1,734,612.29	1,309,300.82		5,090,818.20
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-1,349,052.11	-1,616,738.45	2,800,908.44		-164,882.12
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	697,852.98	117,873.84	4,110,209.26		4,925,936.08
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00		0.00
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	-306.33	0.00		-306.33
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00		0.00
Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-2,038,180.91		-2,038,180.91
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	697,852.98	117,567.51	2,072,028.35		2,887,448.84
2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	697,852.98	117,567.51	2,072,028.35		2,887,448.84
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	42,900.26		42,900.26
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	697,852.98	117,567.51	2,114,928.61		2,930,349.10
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	-13,200.08	0.00		-13,200.08
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	7,429.60	0.00	0.00		7,429.60
Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00		0.00
Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00		0.00
Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,154,098.82		1,154,098.82
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	705,282.68	104,367.43	3,269,027.43		4,078,677.44

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан /мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	2,354,494.31	3,594,911.79
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	317,303.30	446,363.93
110	Орлогын албан татвар	188,100.63	228,339.12
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	188,100.63	228,339.12
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	116,253.13	156,585.40
110002	Үйл ажиллагааны орлого	22,936.80	18,502.84
110003	Хөрөнгийн орлого	46,726.70	48,160.87
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	2,184.00	5,090.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	54,339.79	64,921.84
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	1,046.49	3,141.34
113002	Бууны албан татвар	2,336.00	2,722.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	50,957.30	59,058.50
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	74,862.89	153,102.97
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	7,116.20	5,393.65
118001	Улсын тэмдэгийн хураамж	489.80	293.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	6,626.40	5,100.65
1181	Газрын төлбөр	1,819.69	1,549.32
118101	Газрын төлбөр	1,819.69	1,549.32
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	65,472.00	146,160.00

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	65,472.00	146,160.00
1183	Бусад татвар	455.00	-
118301	Бусад татвар	455.00	-
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	54,881.81	516,718.70
120	Нийтлэг татварын бус орлого	54,881.81	516,718.70
120003	Торгуулийн орлого	6,844.00	21,828.10
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	48,037.81	494,890.60
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	44,879.81	473,139.25
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3,158.00	21,751.35
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,982,309.20	2,631,829.16
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	56,491.25	89,314.50
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	56,491.25	89,314.50
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	111,585.65	234,682.66
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,300.00	1,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	105,285.65	233,382.66
131106	Төсвийн урамшуулал	-	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,814,232.30	2,307,832.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	804,386.50	1,040,620.10
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	492,301.20	609,919.90
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	517,544.60	657,292.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,751,031.35	2,225,988.36
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,751,031.35	2,225,988.36
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	750,262.05	1,045,587.52
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	299,646.83	405,100.90
210101	Үндсэн цалин	218,298.44	296,483.42
210102	Нэмэгдэл	9,292.54	102,007.59
210104	Урамшуулал	-	6,609.89
210105	Гэрээт ажлын хөлс	72,055.85	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	38,012.48	53,697.77
210201	Тэтгэврийн даатгал	26,124.75	36,787.64
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,091.58	4,318.17
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,323.80	3,490.40
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	687.28	822.33
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,785.07	8,279.23
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	223,529.12	277,447.48
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,004.47	23,210.44
210302	Түлш, халаалт	206,673.05	249,737.04
210303	Цэвэр, бохир ус	2,851.60	4,500.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	50,219.92	52,175.29
210401	Бичиг хэрэг	4,943.76	4,062.15

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210402	Тээвэр, шатахуун	34,972.91	36,125.74
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,031.60	3,602.00
210404	Ном, хэвлэл	553.45	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,148.00	7,593.75
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	570.20	791.65
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,986.30	38,438.80
210604	Урсгал засвар	7,986.30	38,438.80
2107	Томилолт, зочны зардал	6,367.60	6,192.00
210702	Дотоод албан томилолт	6,367.60	6,192.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,226.92	119,193.32
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,837.60	115,977.28
210803	Даатгалын үйлчилгээ	-	64.35
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	599.52
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	701.03	44.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,069.00	2,265.50
210807	Газрын төлбөр	511.28	242.67
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	108.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	119,272.89	93,341.98
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	116,629.79	89,516.48
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,643.10	3,825.50
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,000,769.30	1,180,400.83
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	36,143.50	2,595.20
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	25,706.90	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	10,436.60	2,595.20
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	964,625.80	1,177,805.63
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	804,386.50	1,040,620.10
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	56,491.25	89,314.50
213404	Хөрөнгийн	103,748.05	47,871.03
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	603,462.96	1,368,923.43
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	269,608.34	1,155,822.34
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	269,608.34	1,155,822.34
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	269,608.34	1,155,822.34
220001	Барилга байгууламж	257,928.34	1,053,194.99
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	11,680.00	102,627.35
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(269,608.34)	(1,155,822.34)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	333,854.62	213,101.10
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	333,389.84	667,244.46
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	667,244.46	880,345.56

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,348,801.20	1,997,193.43	351,607.77	85.03
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,074,620.60	963,998.45	110,622.15	89.71
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,069,720.60	961,403.25	108,317.35	89.87
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	429,827.90	405,100.90	24,727.00	94.25
210101	Үндсэн цалин	309,064.40	296,483.42	12,580.98	95.93
210102	Нэмэгдэл	120,763.50	102,007.59	18,755.91	84.47
210104	Урамшуулал	-	6,609.89	(6,609.89)	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,903.90	53,697.77	1,206.13	97.80
210201	Тэтгэврийн даатгал	37,334.60	36,787.64	546.96	98.53
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,392.30	4,318.17	74.13	98.31
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,513.90	3,490.40	23.50	99.33
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	878.40	822.33	56.07	93.62
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,784.70	8,279.23	505.47	94.25
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	297,007.20	277,447.48	19,559.72	93.41
210301	Гэрэл, цахилгаан	32,824.30	23,210.44	9,613.86	70.71
210302	Түлш, халаалт	257,482.90	249,737.04	7,745.86	96.99
210303	Цэвэр, бохир ус	6,700.00	4,500.00	2,200.00	67.16
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	56,528.90	52,175.29	4,353.61	92.30
210401	Бичиг хэрэг	5,568.70	4,062.15	1,506.55	72.95
210402	Тээвэр, шатахуун	37,000.00	36,125.74	874.26	97.64
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,800.20	3,602.00	1,198.20	75.04
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,360.00	7,593.75	766.25	90.83
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	800.00	791.65	8.35	98.96
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	47,200.00	38,438.80	8,761.20	81.44
210604	Урсгал засвар	47,200.00	38,438.80	8,761.20	81.44
2107	Томиллолт, зочны зардал	7,695.70	6,192.00	1,503.70	80.46
210702	Дотоод албан томиллолт	7,695.70	6,192.00	1,503.70	80.46
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	39,848.00	34,767.04	5,080.96	87.25
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	34,386.00	31,551.00	2,835.00	91.76
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500.00	-	500.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	100.00	64.35	35.65	64.35
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,018.00	599.52	418.48	58.89
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	140.00	44.00	96.00	31.43
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,604.00	2,265.50	338.50	87.00

**Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

210807	Газрын төлбөр	800.00	242.67	557.33	30.33
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	300.00	-	300.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	136,709.00	93,583.98	43,125.02	68.45
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	124,709.00	89,758.48	34,950.52	71.97
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	12,000.00	3,825.50	8,174.50	31.88
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4,900.00	2,595.20	2,304.80	52.96
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	4,900.00	2,595.20	2,304.80	52.96
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	400.00	-	400.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,500.00	2,595.20	1,904.80	57.67
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,274,180.60	1,033,194.99	240,985.61	81.09
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,274,180.60	1,033,194.99	240,985.61	81.09
220001	Барилга байгууламж	1,274,180.60	1,033,194.99	240,985.61	81.09
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,348,801.20	2,083,488.20	265,313.00	88.70
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	674,560.80	-	674,560.80	-
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	674,560.80	-	674,560.80	-
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,042,461.60	1,608,597.60	(566,136.00)	154.31
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,042,461.60	951,305.60	91,156.00	91.26
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	-	657,292.00	(657,292.00)	-
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	631,778.80	474,890.60	156,888.20	75.17
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	124,280.00	473,139.25	(348,859.25)	380.70
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.00	1,751.35	(751.35)	175.14
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	506,498.80	-	506,498.80	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	530,802.69	(530,802.69)	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	617,097.45	(617,097.45)	-

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	234,682.66
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	234,682.66
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	186,811.63
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	186,811.63
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	186,811.63
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	47,871.03
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	47,871.03
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	47,871.03
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	234,682.66
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	234,682.66

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,300.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	233,382.66

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Төрийн бодлогыг орон нутагт хэрэгжүүлэх иргэдийн хууль ёсны эрх ашигийг хамгаалах ардчилал, шударга есыг тогтоох хууль дээдлэх төрийн үйл ажиллагаа, иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх, олон талт арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, ажил үйлчилгээг хөнгөн шуурхай жигд хүртээмжтэй явуулах, төсөв санхүүгийн хэмжээг тодорхойлох эцсийн үр дүнг үнэлж дүгнэх нийгмийн үйлчилгээний чанар үр ашгийг дээшлүүлэхэд гол зорилго оршино.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны эрхэм зорилго нь “Хүний хөгжил байгаль орчноо дээдэлж, орон нутгийн нөөцөд түшиглэсэн боловсруулах үйлдвэрлэл, эрчимжсэн мал аж ахуй, чанар хүртээмжтэй үйлчилгээ хөгжсөн эдийн засгийн чадавхтай, амьдралын эрүүл, таатай орчин бүрдсэн, хөгжлийн тулгуур сум суурин болох” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх эрхэм зорилгынхоо хүрээнд дор дурдсан үйл ажиллагааны зорилтыг хэрэгжүүлэхээр тодорхойлсон байна. Үүнд:

- Ардчилсан, шударга ёс , хүний эрх ,эрх чөлөө, тэгш байдал, үндэсний эв нэгдлийн хангах
- Сумынхаа хөгжилд иргэн бүр хувь нэмрээ оруулах, манлайлах нөхцөлийн бүрдүүлэх
- Зах зээлийн эдийн засагт суурилсан хөгжлийн бодлого, стратегийн хэрэгжүүлэх оновчтой бүтцийг бий болгох
- Хөрөнгө нөөцийг бүрдүүлэх, тэргүүлэх чиглэл, эрэлт хэрэгцээнд суурилан хуваарилах, түүнийг ил тод байлгах, зарцуулалтыг хянан гүйцэтгэлийн үр дүнг үнэлж дахин төлөвлөх
- Бүх талын түншлэлд суурилах
- Нөхцөл байдлын өөрчлөлтөд уян хатан зохицох чадамжтай болох
- Бүх шатанд хуулиа дээдлэх, хариуцлага хүлээх чадвартай, ил тод байх
- Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Баян-Өндөр сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2023 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ийн дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1,197.1 мянган төгрөгөөр буюу 41,4 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,010,793.7	1,247,451.0	236,657.3
Мөнгөн хөрөнгө	667,244.5	880,345.6	213,101.1
Авлага	298,496.5	296,674.3	(1,822.2)
Бараа материал	45,052.75	70,431.19	25,378.4
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,876,731.2	2,837,220.4	960,489.2
Үндсэн хөрөнгө	3,664,883.4	3,843,373.6	178,490.2
Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,788,152.2)	(1,006,153.2)	781,999.0
Нийт хөрөнгө	2,887,524.9	4,084,671.4	1,197,146.5
Өр төлбөр	76.0	5,994.0	5,917.9
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	2,887,448.8	4,078,677.4	1,191,228.6
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	2,887,524.9	4,084,671.4	1,197,146.5

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 667,244.5 мянга, эцсийн үлдэгдэл 880,345.6 мянган төгрөг болж 213,101.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Төрийн сангийн харилцах дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгө	667,244.5	880,345.6	213,101.1	24,2
Дүн	667,244.5	880,345.6	213,101.1	24,2

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 880,345.6 мянган төгрөг нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 595,818.4 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 21,279.1 мянга, орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны үлдэгдэл 263,248.1 мянган төгрөг байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 298,496.5 мянга, эцсийн үлдэгдэл 296,674.3 мянган төгрөг болж 1,822.2 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 2. Авлагын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	-	1,714.7	1,714.7
Татаас санхүүжилтийн авлага	-	-	-
Байгууллагаас авах авлага	103,748.0	78,000.4	-25,747.6
Хувь хүмүүсээс авах авлага	244.3	-	-244.3
Хувь хүмүүст олгосон зээл	194,504.2	216,959.2	22,455.0
Хувийн хэвшлийн аж ахуй нэгжид олгосон зээл	-	-	-
Дүн	298,496.5	296,674.3	-1,822.2

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 12,5 хувь буюу 36,989.2 мянган төгрөг нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн авлага, 60,7 хувь буюу 179,970.0 мянган төгрөг нь Сум хөгжүүлэх сангийн авлага, 0,72 хувь буюу 2,146.9 мянган төгрөг нь Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын авлага, 26,1 хувь буюу 77,568.2 хувь нь Засаг даргын тамгын газрын авлага байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Засаг даргын Тамгын газар	103,315.8	77,568.2	-25,747.6	26,3
ИТХ	432.2	2,146.9	1,714.7	0,6
ОНХС	37,233.4	36,989.2	-244.3	12,5
СХС	157,515.0	179,970.0	22,455.0	60,6
НИЙТ ДҮН	298,496.5	296,674.3	-1,822.2	100,0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сум хөгжүүлэх сангийн авлага оны эхэнд 157,515.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд 1 аж ахуйн нэгж байгууллага, 4 иргэнд 70,000.0 мянган төгрөгийн зээл олгосон бөгөөд 47,545.0 мянган төгрөгийн авлагыг барагдуулж оны эцэст 179,970.0 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.

ЗДТГ-ын зээл нь Орон нутгийн өмчийн газраас өгсөн шийдвэрийг үндэслэн ЗДТГ-ын хөрөнгөд бүртгэлтэй байсан 29,700.1 мянган төгрөгийн үнэтэй моторыг авлагаар тусгасан, мөн 47,868.0 мянган төгрөгийн нэмэлт санхүүжилтийн дансны авлага байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 45,052.8 мянга, эцсийн үлдэгдэл 70,431.2 төгрөг болж, 25,378.4 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	1,581.8	1,581.8	-
Эм боох материал	-	-	-
Бичиг хэргийн материал	1,038.0	1,745.0	707.0
Аж ахуйн материал	273.0	6,516.0	6,243.0
Сэлбэг хэрэгсэл	-	-	-
Түлш, шатах тослох материал	-	-	-
Барилгын засварын материал	-	-	-
Хүнсний материал	-	-	-
Бусад хангамжийн материал	42,159.9	51,159.9	9,000.0
Мал амьтад	-	9,428.4	9,428.4
Нөөцийн бараа	-	-	-
Дүн	45,052.7	70,431.1	25,378.4

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 70,431.1 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 25,378.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь бичиг хэргийн материал 707.0 мянган төгрөгөөр, аж ахуйн материал 6,243.0 мянган төгрөгөөр, бусад хангамжийн материал 9,000.0 мянган төгрөг, мал амьтад 9,428.4 мянган төгрөг байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	3,237.5	3,342.5	105.0	4.9
ЗДТГ	41,815.2	67,008.6	25,193.4	95.1
НИЙТ ДҮН	45,052.7	70,431.1	25,378.4	100.0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 102,855.7 мянган төгрөгийн бараа материалын 78,556.3 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 24,299.4 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан байна. Мөн нийт хасагдсан 77,477.3 мянган төгрөгийн бараа материалыг зарцуулсан байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	102,855.7	Хасагдсан	77,477.3
Худалдан авсан	78,556.3	Худалдсан, зарцуулсан	77,477.3
Хандиваар	24,299.4	Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр	-
Шилжүүлсэн авсан	-	шилжүүлсэн	-
бусад	-	бусад	-

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 1,876,731.2 мянга, эцсийн үлдэгдэл 2,837,220.4 мянган төгрөг болж 960,489.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	1,833,743.8	2,786,876.8	953,132.9	97,9
Барилга байгууламж, орон сууц	2,961,435.5	2,872,267.3	-89,168,2	40,2
Тээврийн хэрэгсэл	166,604.8	305,464.8	138,860,0	7,6
Машин тоног төхөөрөмж	247,632.9	321,262,7	73,629,8	20,6
Тавилга эд хогшил	81,806,0	104,545,0	22,739,0	2,0
Дуусаагүй барилга байгууламж	-	-	-	0.0
Номын фонд	24,508,7	24,508,7	-	0.0
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	42,987.3	50,343.6	7,356.,	2,1
Программ хангамж	1,075,0	1,075,0	0	0,1
Бусад биет бус хөрөнгө	42,694,0	50,123,6	7,429,6	2
НИЙТ ДҮН	1,876,731.2	2,837,220.4	960,489.2	100.0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 1,876,731.2 мянга, эцсийн үлдэгдэл 2,837,220.4 мянган төгрөг болж, 960,489.2 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	10,100.3	19,283.2	9,182.9	32,1
ЗДТГ	1,866,630.9	2,817,937.2	951,306.3	67,9
НИЙТ ДҮН	1,876,731.2	2,837,220.4	960,489.2	100,0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 960,489.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн бөгөөд үүний 77,1 хувь буюу 770,442.9 мянган төгрөгийг ЗДТГ-ийн үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан хөрөнгө голлох нөлөө үзүүлж байна.

Хүснэгт 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	1,131,510.4	Хасагдсан	953,020.2
Худалдан авсан	102,627.4	Худалдсан	
Хандиваар	25,910.0	Акталсан	953,020.2
Шилжүүлэн авсан	781,574.6	Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр	-
Бусад	221,398.4	Бусад	-

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 76,0 мянган төгрөг эцсийн үлдэгдэл 5,994.0 мянган төгрөг болж 5,918.0 мянган төгрөгөөр өссөн.

Хүснэгт 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Богино хугацаат өр төлбөр дүн	76,0	5,994,0	5,918,0	98.7
1. Ажиллагсадтай холбогдсон өглөг	76,0		-76.0	1.3
2. Бусад өглөг		5,994,0	5,918,0	98.7
НИЙТ ДҮН		5,994,0	5,918,0	100

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант хугацааны эцэст богино хугацаат өр төлбөрийн 5,994.0 төгрөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд энэ нь ЗДТГ-ын өвс тэжээлийн өглөг байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ЗДТГ	76,0	5,994.0	5,918.0	100,0
ДҮН	76.0	5,994.0	5,918.0	100,0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 697,830.0 мянга, эцсийн үлдэгдэл 705,282.6 мянган төгрөг болж, 7,429.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 12. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	697,830.0	705,282.6	7,429.6	17,3
Хуримтлагдсан үр дүн	2,072,028.4	3,269,027.4	1,196,999.1	80,1
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	117,567.5	104,367.4	13,200.1	2,6
Дүн	2,887,448.8	4,078,677.4	1,191,228.6	100,0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 7,429.6 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.7 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2022.12.16-ны өдрийн хуралдаанаар 13/69 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг анх 275,550.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 8,000.0 мянга, нийт 283,550.0 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2023.07.07-ний өдрийн 17/86 дугаар тогтоолоор татварын орлогыг 12,550.0 мянган төгрөгийн орлогыг нэмж тодотгосон байна.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	288,100.0	445,925.1	157,825.1	154,8
ЦХТА орлого /суутган/	138,050.0	155,988.7	17,938.7	113,0
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	1,600.0	2,986.2	1,386.2	186,6
Бууны татвар	2,550.0	2,722.0	172.0	106,7
ИОТХ	18,000.0	19,702.6	1,702.6	109,4
Улсын тэмдэгийн хураамж	1,500.0	293.0	-1,207.0	-19,5
Хадгаламжийн хүүгийн орлого	48,900.0	45,351.4	-3,548.6	-92,7
Үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого	3,000.0	5,090.0	2,090.0	169,7
Малд ногдуулах албан татвар	60,000.0	60,977.1	977.1	101,6
Ус ашигласны төлбөр	-	-	-	-
Газрын төлбөр	3,000.0	1,553.5	-1,446.5	-51,8

**Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

Газрын дуудлага худалдааны орлого	3,000.0	-	-3,000.0	-
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	8,000.0	5,100.6	-2,899.4	-63,7
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	-	146,160.0	146,160.0	-
ТТАМАТөлбөр	500.0	-	-500.0	-
Бусад татвар	-	-	-	-
2.Татварын бус орлого	8,000.0	21,828.1	13,828.1	272,8
2.1.Хүү торгуулийн орлого	8,000.0	21,828.1	13,828.1	272,8
Нийт дүн	296,100.0	467,753.2	171,653.2	158,0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 158,0 хувь буюу 171,653.2 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 17,938.7 мянга, үл хөдлөх хөрөнгийн албан татварын орлого 1,386.2 мянга, бууны татвар 172.0 мянга, иргэний орлого тодорхойлох татвар 1,702.6 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны орлого 2,090.0 мянга, малд ногдуулах албан татвар 977.1 мянга, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 146,160.0 мянга, хүү торгуулийн орлого 13,828.1 мянган төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна. Харин улсын тэмдэгтийн хураамж 1,207.0 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 3,548.6 мянга, газрын төлбөр 1,446.5 мянга, газрын дуудлага худалдааны орлого 3,000.0 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 2,899.4 мянга, ТТАМАТөлбөр 500.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод сумын Засаг даргын Тамгын газар 1000.0 мянган төгрөгийн орлогоос 1751,3 мянган төгрөгийн орлого оруулж 751,3 мянган төгрөгөөр давуулсан байна.

3.8 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 2348801,2 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1997193,4 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас мянган төгрөгийг 963998,4 мянган төгрөгийг урсгал зардал зарцуулж 1033195,0 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

Хүснэгт №9. Зардлын дүн /мянган төгрөг/

Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Баян-Өндөр сумын Засаг дарга	2348801,2	1997193,4	351607,8	85.0
2	70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	112807,3	94804,7	18002,6	84.0
3	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	2500,0	2195,2	304,8	87,8
4	70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	630625,9	573844,6	56781,3	91.0
5	80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	76831,8	72542,1	4289,6	94.0
6	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	1000,0	400,0	600,0	40.0
7	80815 Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн	0	0	0	0.0
8	81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	33550,0	19758,5	13791,5	59.0
9	81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	33186,0	31196,0	1990,0	94.0
10	82212 хур хог хаягдал, орчны бохирдол	8000,0	7593,8	406,2	95.0
11	Гамшгаас сэргийлэх сургалт сурталчилгаа				

12	71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	31675,7	29229,7	2446,0	92,2
13	71702 Соёл урлаг	29550,5	21669,9	7880,6	73,3
14	71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	46006,1	43441,2	2564,9	94,4
15	71802 Ерөнхий боловсрол	132796,1	131008,3	1787,8	98,6
16	70503 Орон нутгийн зорилтот орон оруулалт	1274180,6	1033195,0	240985,6	81
17	83401 ОНХС-Итгэлцүүрээр тооцох	523904,1	506635,3	17268,8	97
18	83402 ОНХС-хайгуулийн тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	4865,5	4865,5	0	100
19	83403 ОНХС ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	69107,9	69107,9	0	100
20	83405 ОНХС Малын тоо толгойн албан татвар	60000,0	59058,5	941,5	98
21	83406 ОНХС -бусад	76683,3	76683,3	0	100
22	72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	91159,0	70000,0	21159,0	76,8
	Нийт дүн	2348801,2	1997193,4	351607,8	85,0

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.9.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 5 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн Санхүү, төрийн сангийн хэлтэст хүргүүлсэн бөгөөд Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022.12.16-ний өдрийн 13/69 дугаар тогтоолоор нийт 2,162,575.9 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Хүснэгт №10. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	154,428,5	90,695,2	63,733.3
Засаг даргын Тамгын газар	490,321,2	509,726,3	19,405.1
Сургууль	166,222,2	128,796,1	37,426.1
Цэцэрлэг	58,664,6	46,006,1	12,658.5
Эрүүл мэндийн төв	46,035,3	30,475,7	15,559.6
Соёлын төв	33,229,0	29,550,5	3,678.5
Сум хөгжүүлэх сан		91,159,0	91,159.0
Орон нутгийн хөгжлийн сан		1,236,167,0	1,236,167.0
Нийт дүн		2,162,575,9	2,162,575.9

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.9.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2022.12.16-ний өдрийн 13/69 дугаар тогтоолоор анх 2,162,575.9 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2023.07.07-ний өдрийн 17/86 дугаар тогтоолоор 185,625.3 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна.

Нийт зардлын 674,560.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 609,919.9 мянган төгрөгийг санхүүгийн дэмжлэгээс, 296,100.0 мянган

төгрөгийг сумын орон нутгийн орлогоос, 1,000.0 мянган төгрөгийг төсөвт байгууллагын өөрийн орлогоос, 136,441.7 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс, 464,269.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангийн урьд оны үлдэгдлээс, 42,229.0 мянган төгрөгийг хоршоог хөгжүүлэх сангийн урьд оны үлдэгдлээс, 75,350.0 мянган төгрөгийг хандив тусламжийн орлогоос тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Гүйцэтгэлээр аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг 609,919.9 мянга, орон нутгийн орлогоос 341,385.7 мянга, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс 657,292.0 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 473,139.2 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 1,751.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, 89,314.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №11. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОН
ЗДТГ	630625,9	573844,6	56781,3	91	122041,7
ИТХ	112807,3	94804,7	18002,6	84	14400,0
Соёлын төв	29550,5	21669,9	7880,6	73	0
Сум хөгжүүлэх сан	91159,0	70000,0	21159,0	76	-
Сургууль	132796,1	131008,3	1787,8	97	0
Цэцэрлэг	46006,1	43441,2	2564,9	94	0
ЭМТ	31675,7	29229,7	2446,0	94	0
ОНХС	1274180,6	103315,0	240985,6	81	
Нийт дүн	2348801,2	1997193,4	351607,8	85	136441,7

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэлийн зөрүү 56,781.3 мянган төгрөг буюу 85 хувьтай байгаа нь ЗДТГ-ын урсгал зардлыг 56,781.3 мянга, ИТХ-ын урсгал зардлыг 18,002.6 мянга, орон нутгийн хөгжлийн сангийн зардлыг 240,985.6 мянга, тусгай зориулалтын байгууллагуудын байр ашиглалтын зардлаас 14,679.3 мянга, хоршоог хөгжүүлэх сангийн зардлыг 21,159.0 мянган төгрөгийг тус тус хэмнэсэн байна.

3.9.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т "нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна" гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 1,300.0 мянга, төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 233,382.6 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 186,811.6 мянган төгрөгийг зарцуулж, 47,871.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 12. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	1,300.0	233,382,6	234,682,6
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,300.0		1300,0
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө			

Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		233,382,6	233,382,6
НИЙТ ЗАРЛАГА	1,300.0	185,514,6	186,811,6
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,297,0	185,514,6	186,811,6
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,0	47,868,0	47,871,0
Төсөвт төвлөрүүлсэн	0.0	0.0	47,871,1

Эх сурвалж: Баян-Өндөр сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор С.Цэвээнсүрэн гүйцэтгэж ахлах аудитор М.Алтантуяа, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар үе шатны хяналтыг тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд аудит хийлгэх хүсэлтийг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 03 дүгээр сарын 01-ний өдрийн 1/23 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 1 дүгээр гарын үсгийг Засаг дарга Б.Идэрмөнх, 2 дугаар гарын үсгийг Санхүүгийн албаны дарга Г.Дүүрэнбилэг нар зурж байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн, материаллаг байдлын түвшнийг 70 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн үйл ажиллагааны зардал 1,749,775.0 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 17,497.8 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 12,248.4 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт болон *Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн* хэрэгжилтийг шалгаж үр дүнг баримтжуулсан.

4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тус байгууллага нь 2023 онд 133 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 115 мэдээллийг хугацаанд нь байршуулсан, 16 мэдээллийг хугацаа хоцроож байршуулсан, 2 мэдээллийг байршуулах хугацаа болоогүй байна.

4.5 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайланд онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны төсөв захирагчид даалгасан. Уг хуулийн хэрэгжилтийг Баян-Өндөр сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад зөрчил илрээгүй.

4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 2 зөрчил илэрснээс 21,909.6 алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй 2 зөвлөмж¹, албан шаардлага хүргүүлсэн ба хэрэгжилтийг сумын Засаг даргын 2023 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдрийн 1/83 тоот албан бичгээр ирүүлж хэрэгжилтийг тооцсон байна. Хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 20 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь Хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Албан шаардлага	1	19,042.7	1	19,042.7			100.0
Зөвлөмж	2	0	1	0			100.0
Нийт	3	19,042.7	1	19,042.7			100.0

4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Байхгүй.

4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Тайлант онд сумын орон нутгийн нөөц хөрөнгөнд 33,550.0 мянган төгрөгөөр баталж 19,758.4 мянган төгрөгийг зарцуулж 13,791.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

4.9 Аудитын гол асуудал

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайланд толилууаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй, аудитад ажил гүйлгээг түүврийн аргыг ашиглан гүйцэтгэсэн болно.

Тус сум нь 13 нэр төрлийн орлогоор 296,100.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээр төсвөө баталснаар 468,191.8 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлогыг 158,1 хувьтай биелүүлсэн байна.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 4 байгууллагын санхүүгийн тайлан 4 улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардал нэгтгэгдсэн байна

Төрийн аудитын байгууллагаас Баян-Өндөр сумын Засаг даргын харьяа 3 байгууллагын санхүүгийн тайлангаас ЗДТГ-ын санхүүгийн тайланг дүгнэлтээр, бусад 3 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулан, санхүүгийн аудитыг гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо				Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл			
	Хамрагдвал зохих	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн		Бүгд	Зөрчилгүй	Үүнээс	
Бие дааж дүгнэлт гаргасан			Түүвэрт хамруулсан	Хязгаарлалттай			Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
ЗДТГ	1	1	1			1		
ИТХурал	1	1			1			
ОНХС	1	1			1			
СХС	1	1			1			
НИЙТ ДҮН	4	4	1	3	1	0	0	0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 365,659.5 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 1,264.5 мянган төгрөгийн 3 төлбөрийн акт тогтоож, 233,463.9 мянган төгрөгийн 5 албан шаардлага өгч, 130,931.1 мянган төгрөгийн 4 зөрчилд зөвлөмж өгч ажилласан байна. Хүснэгтээр харуулбал:

**Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

Хүснэгт №18. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
			Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ЗДТГ	6	15,814.1	-	-	3	1,264.5	2	9,586.1	1	6,587.5
ОНХСан	3	124,343.6	-	-	-	-	-	-	3	124,343.6
СХС	2	161,030.0	-	-	-	-	2	161,030.0	-	-
СТА зөрчлийн дүн	11	301,187.7	-	-	3	1,264.5	4	170,616.1	4	130,931.1
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
ЗДТГ										
ОНХСан	1	62,847.8					1	62,847.8		
ИТХурал										
Нийцлийн аудитын дүн	1	62,847.8					1	62,847.8		
Нийт дүн	12	365,659.5			3	1,264.5	5	233,463.9	4	130,931.1

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй зөрчлийг санхүүгийн тайлангийн болон нийцлийн аудиттай холбоотой асуудал гэж ангилан үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 301,187.7 мянган төгрөгийн 11 зөрчил, нийцлийн аудиттай холбоотой 62,847.8 мянган төгрөгийн 1 зөрчил тус тус илэрсэн байна.

Хүснэгт 19. Төсвийн шууд захирагчийн зөрчлийн дүн /мянган төгрөгөөр/

Д/д	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн /мянган төгрөг/	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт.	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	2	3	4	5	6
Засаг даргын Тамгын газар		15,814.1			
1	Байгууллагын төсвөөс 5,000.0 мянган төгрөгийн хорголжин тэжээлийг малчдад тараасан анхан шатны баримтад 79 малчдад тараасан байхад 100 малчин өрхөд олгосноор зарлагдсан байна.	1,050.0	Төлбөрийн акт тогтоосон	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Э.Амгаланбаяр Б.Уранчимэг
2	Малчид, төлчдийн зөвлөгөөнд олгосон 1,195.0 мянган төгрөгийн шагнал, мал тооллогын урамшуулалд олгосон 450.0 мянган төгрөгөөс хувь хүний орлогын албан татварыг суутган тооцоогүй байна.	164.5	Төлбөрийн акт тогтоосон	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Э.Амгаланбаяр Б.Уранчимэг
3	Санхүүгийн тайлангийн завсарын аудитаар бараа материалыг түүвэрлэн биет тооллого хийхэд 45.0 мянган төгрөгийн бал, 5.0 мянган төгрөгийн дэвтэр дутагдсан.	50.0	Төлбөрийн акт тогтоосон	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Э.Амгаланбаяр Б.Уранчимэг
4	Баян-Өндөр сумын 100 жилийн ойг 2023 оны 07 дугаар сарын 19-21-ний өдрүүдэд тэмдэглэж, "Бай баян өндөр" хоршоонд 2023 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдөр тус ойн арга хэмжээний зардалд 5,000.0 мянган төгрөгийг олгосон байхад санхүүгийн баримтад анхан шатны баримт байхгүй, байгууллагын үндсэн төсвөөс ойн арга хэмжээний зардалд 3,012.2 мянган төгрөгийн зардлыг олгохдоо холбогдох шийдвэрийг гаргаагүй байна.	8,012.1	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Э.Амгаланбаяр Б.Уранчимэг

**Баян-Өндөр сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

5	Баянхонгор аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн судалгааг тус байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлд тусгасан газартай тулган шалгахад Баян-Өндөр сумын ЗДТГ-т эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр олгосон ус түгээх цэгийн газрыг санхүүгийн тайланд тусгаагүй, аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 72 дугаар тогтоолоор хуучин ЗДТГ-ын барилгыг газрын хамт дуудлага худалдаагаар худалдсан байхад 1,574.0 мянган төгрөгийн өртөг бүхий тус газрыг бүртгэлээс хасаагүй байна.	1,574.0	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Э.Амгаланбаяр Б.Уранчимэг
6	Байгууллагын төсвийн захирагч урсгал засварын зардал, сэлбэг хэрэгсэл худалдан авах шийдвэрийг гаргаагүй, автомашинд олгож байгаа сэлбэг хэрэгслийг автомашины хувийн хэрэгт бүртгээгүй байна.	6,587.5	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Э.Амгаланбаяр Б.Уранчимэг
Сум хөгжүүлэх сан		161.030.0			
1	Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 2022-2023 онуудад олгосон 8 зээлдэгчийн 160,000,000 (Нэг зуун жаран сая) төгрөгийн зээлийн гэрээний хавсралт зээлийн эргэн төлөлтийн хуваарийг жилд 1 удаа төлөхөөр байгуулсан байна.	160,000.0	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Идэрмөнх Г.Бадмаа
2	Хоршоо хөгжүүлэх ангаас зээл авсан иргэн, хоршооноос авах авлага зээлдэгч Э.Ариунцэцэгийн авсан 1,030,000 (Нэг сая гучин мянган) төгрөгийн зээл хугацаа хэтэрсэн байна.	1,030.0	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Идэрмөнх Г.Бадмаа
Орон нутгийн хөгжлийн сан		124.343.6			
2	Баян-Өндөр сумын ОНХС-аас хийгдсэн "Спортын залны гадна, дотор тохижилт" ажлыг 20,000,000 төгрөгөөр хийж гүйцэтгүүлэхээр 2023.03.01-ны өдөр гэрээ байгуулж ажил гүйцэтгэгдсэн боловч 2023.12.18-ны өдөр ажлын гүйцэтгэлтэй танилцахад спорт заалны будаг ховхорсон, бүргэд хаалганы бариул эвдэрсэн, сагсны шийдны 2 талд байрлуулсан гэрэл стандартын шаардлага хангахгүй байгаагаа ажилуулаагүй зэрэг алдаа илэрсэн.	-	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Идэрмөнх Г.Бадмаа
3	Баян-Өндөр сумын ОНХС-аас хийгдсэн "Наадмын талбайн сандал засах засварлах" ажлын 104,343,565 төгрөгөөр ажлыг гүйцэтгүүлэхээр гэрээ байгуулж, 2023.07.28-ны өдөр ажлын хэсэг хүлээн авсан байна.	104,343.6	Зөвлөмж өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Идэрмөнх Г.Бадмаа
	Баян-Өндөр сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн "Цэцэрлэгт хүрээлэнгийн засварын ажлыг хийж гүйцэтгэх" 20,000,000.0 (Хорин сая) төгрөгийн ажлыг иргэн Ц.Манлайбаатараар гүйцэтгүүлэхээр ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулж 2023 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдөр хүлээлгэн өгөхөөр харилцан тохиролцсон боловч одоог хүртэл ажлыг бүрэн гүйцэтгэж хүлээлгэн өгөөгүй байна.	20,000.0	Албан шаардлага өгсөн	Төсвийн захирагч, нягтлан бодогч	Б.Идэрмөнх Г.Бадмаа
Нийт дүн		301.187.7			

5. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар алдаа, зөрчил илрээгүй.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

oOo